

PREVENCIÓ DE LA INSEGURETAT PER MITJÀ DEL DISSENY D'ESPAIS

Diputació
Barcelona

PREVENCIÓ DE LA INSEGURETAT PER MITJÀ DEL DISSENY D'ESPAIS

Aplicació dels principis de prevenció
del delicte a través del disseny ambiental

Diputació
Barcelona

© Diputació de Barcelona.
Desembre de 2022.

Autoria: Anna Almécija, Òscar Chamorro i Laia Soriano-Montagut.

Amb la col·laboració de: Associació Catalana per a la Prevenció de la Inseguretat a través del Disseny Ambiental (ACPIDA), Francesc Guillén, Santiago Herrero i Joan Jordán.

Fotografies portada: Deliris/Shutterstock.com, P-jitti/Shutterstock.com i Trong Nguyen/Shutterstock.com.

Fotografies Shutterstock: Alex Linch, Ink Drop, Pressmaster, Sfam_photo, Wutzkohphoto.

Fotografies de les pàgines 19-25: Anna Almécija, Òscar Chamorro, Laia Soriano-Montagut.

Producció i edició: Subdirecció d'Imatge Corporativa i Promoció Institucional.

Disseny gràfic: Júlia Ribas.

Dipòsit legal: B 23717-2022.

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica. Diputació de Barcelona.

Índex

Presentació	6
La prevenció de la inseguretat a través del disseny ambiental	8
Principis CPTED	10
Planificar des del CPTED	12
Recomanacions per al disseny dels espais públics	16
Bibliografia	28
Referències legislatives	30

Presentació

L'Associació Catalana per a la Prevenció de la Inseguretat a través del Disseny Ambiental (ACPIDA), de recent creació, està constituïda com a capítol dins de la International Crime Prevention Through Environmental Design Association (ICA) a Catalunya. És una associació que neix amb les finalitats de difondre i impulsar la prevenció del delictes i la inseguretat incidint en el disseny ambiental; incloure aquesta perspectiva en el disseny de les polítiques públiques; donar suport i assessorament als operadors públics i privats en l'àmbit de la prevenció situacional i la seguretat; incentivar la visualització dels espais públics com a font incentivadora de relacions socials, la convivència i la pluralitat d'usos socials i, per últim, afavorir el seguiment i la consecució d'uns estàndards en la matèria.

Aquesta guia didàctica, dirigida fonamentalment a les administracions locals, pretén difondre una sèrie de recomanacions i bones pràctiques a tenir en compte prèviament a la implementació d'accions urbanístiques als espais públics.

El contingut d'aquest document és molt visual, amb l'objecte de mostrar d'una manera pràctica un catàleg de propostes d'intervenció que en garanteixin l'èxit des de l'àmbit de la creació d'espais segurs. També s'inclouen intervencions urbanístiques considerades com a pràctiques incorrectes des de l'enfocament CPTED, que cal evitar si volem que els espais no siguin elements atractors de delinqüència i incivisme, així com generadors d'inseguretat.

La prevenció de la inseguretat a través del disseny ambiental

La metodologia de prevenció del delictes a través del disseny ambiental, sota la nomenclatura CPTED (abreviatura extreta de les paraules angleses *crime prevention through environmental design*), consisteix en un conjunt d'estratègies de prevenció de la delinqüència que té com a objectiu reduir tant l'opunitat de la delinqüència com la por a la delinqüència en els assentaments urbans canviant les variables ambientals. Alguns contextos i experts també inclouen en aquest enfocament la planificació, i fan servir les sigles CP-UDP (abreviatura extreta de les paraules angleses *crime prevention through urban design and planning*).

La percepció de seguretat i la por al delictes són components de la seguretat subjectiva que es basen en percepcions i experiències pròpies viscudes per la persona de manera individual o col·lectiva. Aquests components indissolubles de la seguretat tenen un impacte negatiu en la ciutadania, ja que en condiciona les relacions socials, les activitats quotidianes i els espais que freqüenta.¹ La recerca criminològica ens ha demostrat que, si situem en un mapa els llocs on les persones se senten insegures i els llocs on s'han comès actes delictius, no es distribueixen de manera regular per tota la geografia urbana, sinó que es concentren en determinats espais. És necessari, doncs, analitzar aquests espais, veure quines característiques hi concorren i dur a terme accions que modifiquin aquelles que es consideren generadores d'inseguretat o de delinqüència.

Per tot això, des de fa dècades, els professionals de la criminologia ambiental treballen en aquesta dimensió ecològica del delictes. L'estratègia de prevenció situacional de la delinqüència proposa accions que disminueixin tant les oportunitats de cometre delictes per part de les persones infractores com els riscos de ser víctima d'un delictes. Busca, amb les seves intervencions, augmentar el risc i reduir les possibilitats d'obtenir-ne beneficis a qui comet el delictes, però també augmentar la qualitat de vida de la ciutadania.

Per tant, és important que, a l'hora de dissenyar i crear o reconfigurar espais públics, es tingui en compte aquesta realitat i es promoguin espais atractius

1. Podeu trobar més informació sobre la percepció d'inseguretat a l'eina "La percepció importa" del Departament d'Interior.

per a la ciutadania; que en fomentin l'ús, la interacció i la cohesió social, i, sobretot, que siguin percebuts com a espais segurs que evitin –mitjançant el seu disseny– l'ocurrència de delictes.

Amb la finalitat d'establir uns criteris comuns d'aplicació CPTED, des de l'any 2000 s'han impulsat diverses iniciatives amb caràcter normatiu a escala mundial, entre les quals destaquem la declaració preliminar contra l'aïllament, l'exclusió i la discriminació CEN/TR 14383-2:2007, especialment, la norma ISO 22341:2021 CPTED, elaborada per l'ICA. Aquesta norma va suposar la unificació sota un mateix criteri de tots els manuals, ordenances i altres materials CPTED existents.

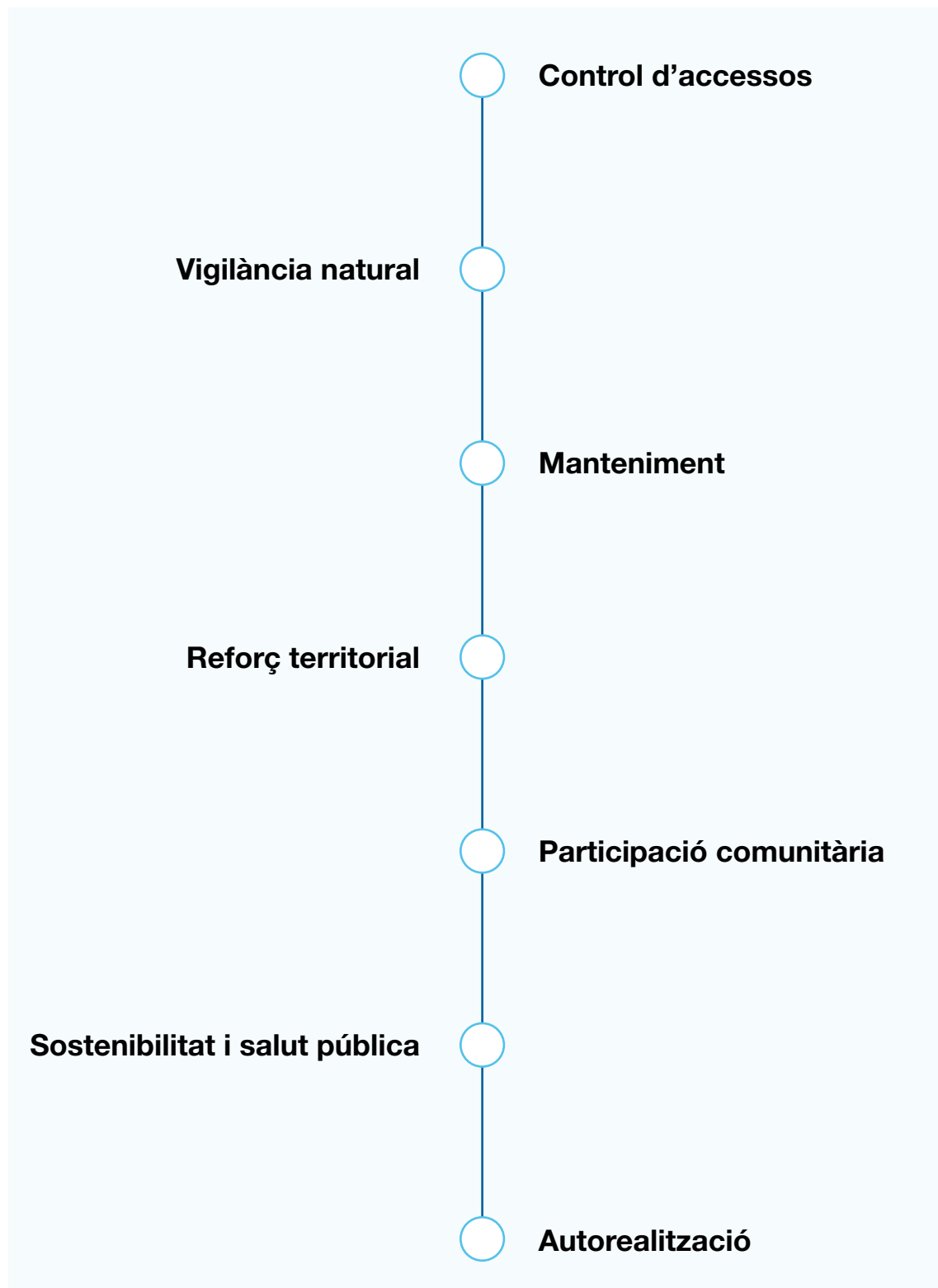
Tot i tractar-se d'una norma legalment no vinculant, l'ISO al·ludeix a les bones pràctiques en l'àmbit de la prevenció de la delinqüència a partir del disseny ambiental; constitueix un document que serveix com a referent a escala mundial i que troba suport en l'evidència científica; proporciona les pautes necessàries per poder definir els elements, les estratègies i els processos bàsics adreçats a la prevenció de la delinqüència i la por al delicte en entorns ja construïts o de nova creació, i té molt present cada context on s'aplicaran les mesures de disseny i planificació urbana adreçades a la prevenció de robatoris, furt, violència, danys a vehicles, violència sexual, vandalisme i altres problemàtiques. També incorpora l'enfocament d'avaluació del risc i té en compte els actors necessaris per a l'èxit de la implementació. Complementàriament a l'ISO 22341:2021, existeix també l'ISO/TC 92, de seguretat i resiliència, anterior a aquesta.

L'enfocament CPTED ha de ser universal i, per tant, ha de tenir en compte els diferents usos i necessitats de la ciutadania. La perspectiva de gènere ha d'estar present de manera transversal i interseccional en tot el procés: el diagnòstic, el disseny, l'execució i l'avaluació de qualsevol acció. Per tant, cal integrar la visió de la dona comptant amb les veïnes i les associacions de dones del territori com a expertes natives, i també amb professionals que tinguin sensibilització, formació i experiència en igualtat.

De la mateixa manera, l'estratègia CPTED ha de tenir en compte els diferents grups d'edat (infants, joves, adults i gent gran); els col·lectius amb cultures diferents; les persones amb necessitats especials, diverses i amb discapacitats, i qualsevol altra condició de la persona que pugui requerir unes mesures de disseny ambiental específiques que li permetin gaudir de l'espai comunitari amb seguretat i tranquil·litat, en igualtat.

El CPTED, a més de millorar el benestar de les persones, constitueix un bon recurs en la reducció de les oportunitats delictives mitjançant el disseny i la creació d'espais i activitats crimífugues, però també permet reduir costos de manteniment d'aquests espais.

Principis CPTED

Planificar des del CPTED

Actuacions prèvies a la redacció dels plans urbanístics

Aquesta tasca és complementària i prèvia a la redacció del pla, però cal integrar-la en el document.

Diagnosi de l'àmbit objecte de planificació

Conèixer els antecedents generals sobre els diferents sectors i poblacions que componen l'àmbit objecte de planificació permet identificar de manera preliminar aquells llocs on un cert problema d'inseguretat sembla relacionat amb el disseny urbà.

Un cop identificada una àrea problemàtica, és necessari recopilar informació que ja existeix sobre el problema i la comunitat afectada:

- Informació disponible sobre el problema de la inseguretat i la delinqüència
- Característiques de la comunitat
- Recursos de la comunitat

Definició del problema de la inseguretat:

- Caracterització del problema delictiu, si escau.
- Caracterització de la percepció de la por (dibuixar aquells indrets que generin inseguretat).
- Caracterització d'activitats comunitàries possiblement associades al problema (podrien ser grups d'immigrants, joves amb aspecte de bandes organitzades bevent alcohol o cridant l'atenció a les persones que transiten

en una plaça o espai públic, persones sense llar que viuen i dormen en l'espai públic i es veuen obligades a fer les seves necessitats fisiològiques al carrer, acumulació de brutícia, degradació de l'espai i dels habitatges, etc.).

- Anàlisi de l'àmbit d'actuació, del disseny de l'espai urbà i de les seves característiques ambientals.

Instruments per a la diagnosi:²

- Tallers de diagnosi en seguretat ciutadana
- Marxes exploratòries de seguretat (MES)
- Núvol dels somnis³
- Entrevistes en profunditat o converses informals
- Grups focals
- Enquestes de victimització i de percepció d'inseguretat
- Observació directa
- Estadístiques
- Mapes d'inseguretat

La redacció d'un escrit de conclusions de la diagnosi i de recomanacions per al planejament urbanístic caldrà fer-la amb equips transversals, incloent-hi tècnics especialitzats en CPTED.

2. Podeu trobar una explicació operativa de les metodologies d'investigació a l'eina "La percepció importa" del Departament d'Interior.

3. Podeu trobar més informació sobre aquesta metodologia aquí.

Durant la redacció del pla urbanístic

Cal integrar els principis CPTED en la redacció i l'elaboració del pla, així com les recomanacions de la diagnosi, en un apartat específic de la memòria del document urbanístic i en la normativa, si escau. També cal adjuntar la mapejació dels espais més vulnerables, els que generen més percepció d'inseguretat i aquells on es cometen més delictes.

Actuacions al llarg de la tramitació del pla

En el cas que l'equip de treball no compti amb persones o entitats expertes en CPTED, un cop aprovat inicialment el pla, cal sol·licitar un informe a una organització o professional extern i expert perquè valori la integració de les conclusions de la diagnosi en el document des del prisma CPTED, així com el resultat de la participació ciutadana, l'impacte de gènere i les enquestes de victimització de l'àmbit territorial en qüestió.

Actuacions posteriors a l'aprovació del pla

L'administració competent de l'execució del pla, assessorada per persones o entitats expertes en CPTED, ha de realitzar un seguiment de les recomanacions previstes en el pla, així com de les que consideri avinents, si es detecten amenaces o es reben queixes per part del veïnat o la ciutadania, una organització, etc.

En la fase de modificació o revisió del pla, cal dur a terme la mateixa tramitació del document.

Recomanacions per al disseny dels espais públics

A diferència del planejament urbanístic, el disseny de l'espai públic es treballa en una escala més humana. Cal elaborar la diagnosi esmentada en el punt anterior referent al planejament urbanístic, tenir en compte els instruments citats i redactar unes conclusions i recomanacions per al disseny d'espais públics segurs, ja que d'aquesta manera s'hi integraran els principis i la metodologia CPTED.

Un cop elaborada la diagnosi, en la fase projectual cal tenir en compte quines condicions incrementen la percepció de seguretat en l'entorn, és a dir, milloren la seguretat ambiental.

En compte a l'hora de projectar i dissenyar els espais públics:

- Presència de camps visuals clars
- Il·luminació adequada, que permeti veure-hi sense efectes enlluernadors
- Presència de persones que actuen com a vigilants naturals
- Espais ben mantinguts i nets, amb vegetació ben cuidada
- Rutes clares
- Accessibilitat universal
- Presència d'elements rectors
- Senyalització i elements d'orientació
- Elements que reforcin la identitat de l'espai públic
- Tanques o elements que permetin un control de l'accés
- Espais públics ben gestionats
- Elements que defineixin clarament l'espai públic, privat i de transició (amb el paviment, colors, etc.)
- Espais ambientals sostenibles

Recomanacions

Control d'accessos

- Accessos observables i amb elements que defineixin els espais públics, privats i de transició amb paviment, camins, vegetació, etc.
- Rutes clarament diferenciades, limitades i ben senyalitzades.
- La senyalització ha de ser entenedora, amb lletres i pictogrames clars. S'ha de vigilar que no hi hagi vegetació o mobiliari urbà que en dificulti la lectura.

Vigilància natural

- Fomentar la presència de persones a l'espai públic amb el disseny d'uns espais on es vulgui transitar i romandre (seients adequats, ombres, fonts, serveis públics...).
- Planificar activitats dirigides a diversos col·lectius que permetin que en ús diürn hi hagi una vigilància informal contínua. Per exemple, en una plaça, en horari escolar, activitats per a gent gran; a la tarda, per a infants, i al vespre, per a joves.
- Construir les parades de transport amb material transparent.
- La il·luminació ha de ser de la intensitat adequada, dirigida als vianants i distribuïda equitativament. Cal evitar contrastos entre zones massa il·luminades i altres poc il·luminades, i revisar que no hi hagi elements que obstrueixin la llum dels fanals, com arbres o senyals.
- Evitar els racons, les àrees amagades, els murs i mobiliari urbà que impedeixi la visió.
- Fer servir miralls per facilitar la visibilitat.
- Cercar alternatives a camins poc visibles, com els passos subterranis. Si no hi ha alternativa possible, fer-los transitables (il·luminació, botó d'alarma, bon manteniment...).

Recomanacions per al disseny dels espais públics

Accessos observables,
amb senyalització entenedora
i visible.

Accessos amb elements
que defineixen els espais
públics, privats i de transició.

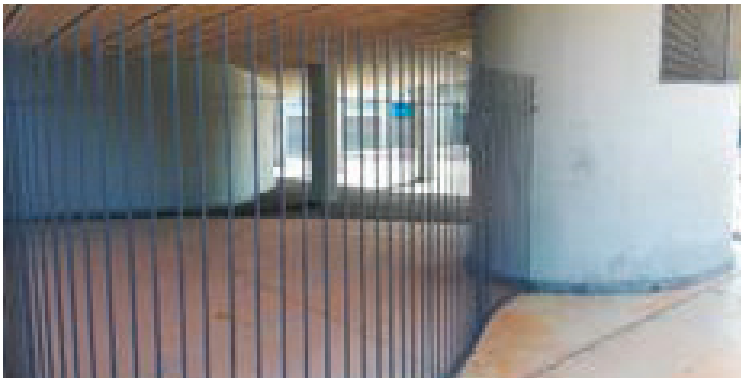
Passadís amb suficient
enllumenat que permet
controlar els accessos
i la ruta, al mateix temps que
fomenta la percepció de
seguretat dels vianants a la nit.

Banc de material resistent
a actes vandàlics que facilita
a les persones usuàries
un camp visual de 360°.

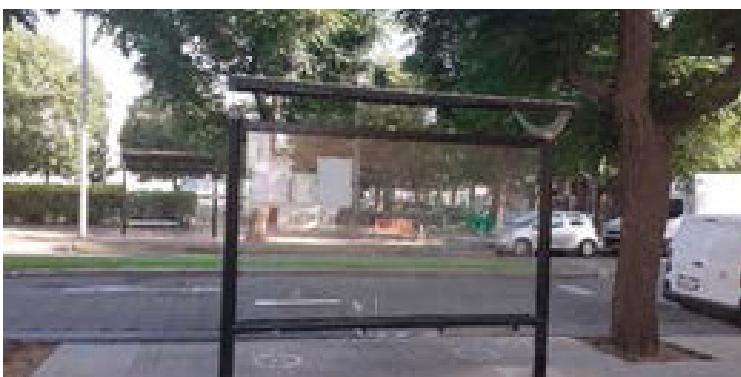
Passeig on el mobiliari urbà, l'alçada d'arbustives i l'arbrat faciliten el camp visual i el control dels accessos.

Les reixes permeten la transparència visual als punts cecs i faciliten observar i ser vist.

Cartell informatiu de fàcil lectura.

Parada de bus que permet la vigilància natural gràcies a la transparència visual.

Cal evitar

Zona de joc infantil poc freqüentada, amb escàs manteniment i absència d'elements atractius.

Les arbustives impedeixen observar i ser observat, cosa que facilita l'anonimat per a la comissió d'actes delictius i vandàlics.

Els arbustos del carrer impedeixen tant observar com ser observat, cosa que augmenta la vulnerabilitat.

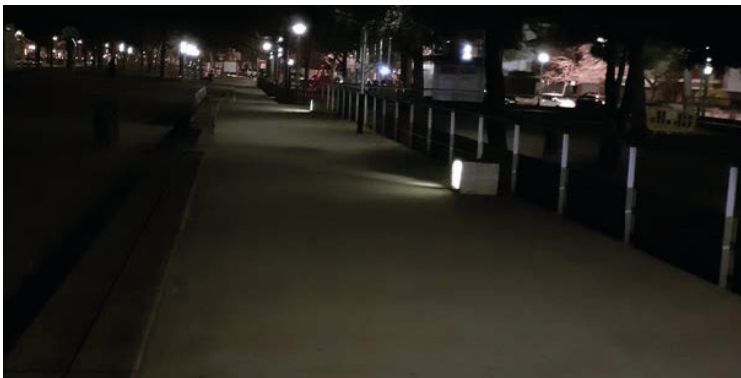
La vegetació impedeix visualitzar el cartell informatiu.

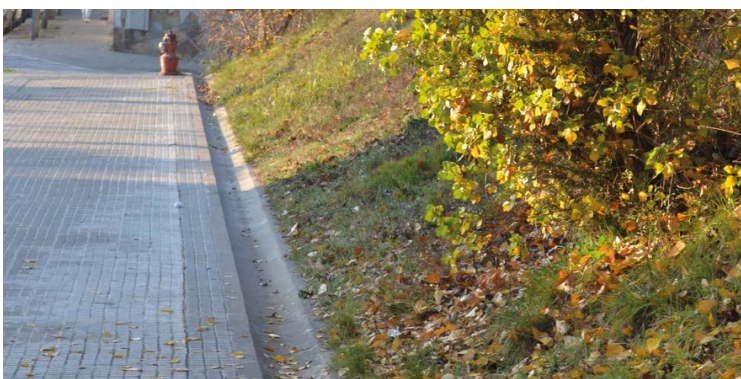
Els murs eviten la vigilància natural i fan que els vianants siguin vulnerables degut a la manca de visibilitat.

Edifici públic que no compleix amb el concepte de transparència visual i, per tant, impossibilita la vigilància natural.

Carrer amb il·luminació deficient que genera inseguretat als vianants degut a la manca de visibilitat.

Vorera amb desnivell i vegetació als marges, que augmenten la vulnerabilitat en generar oportunitats per amagar-se i assaltar la víctima.

Recomanacions

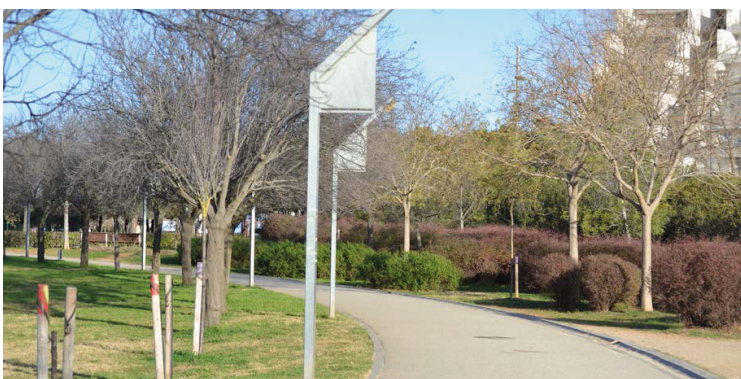

Manteniment

- Espais nets i ben cuidats.
- Neteja ràpida de les pintades, amb especial urgència de les amenaçadores o les que suposin una identificació de territorialitat d'un grup o banda.
- Implantació d'un sistema àgil i senzill que permeti a la ciutadania avisar de les incidències i se li faci un retorn de la seva aportació.
- Missatges de sensibilització de civisme: ús de les papereres, horari de recollida de mobles vells, neteja de les deposicions dels gossos, etc.
- Instal·lació de mobiliari resistent als actes vandàlics.

Zona infantil inclusiva.

Parc amb rutes ben definides, lluminàries i vegetació correctament mantinguda.

Cal evitar

Manteniment deficitari de voreres, cosa que genera risc de caigudes.

Manteniment deficitari de voreres, cosa que genera risc de caigudes.

Banc de fusta vulnerable a vandalisme.

Grafit a una façana d'un edifici pertanyent a un grup urbà.

Zona de joc infantil amb manteniment deficitari.

Superfície de cautxú deteriorada, cosa que genera perill de caigudes dels infants.

Recomanacions

Reforç territorial

- Fomentar un sentiment d'afecte amb l'entorn.
- Informar de les millores que s'han fet al municipi i posar-les en valor.
- Promoure iniciatives que permetin conèixer el veïnat, els comerços del barri, les associacions, les escoles...
- Instal·lar elements que reforcin la identitat de l'espai (escut municipal, estàtues de persones reconegudes al municipi o al barri, etc.).
- Fomentar el voluntariat.

Participació comunitària

- Facilitar processos participatius en què les persones natives expertes siguin escoltades, com marxes exploratòries de seguretat, grups focals, entrevistes amb persones clau...
- Fomentar l'associacionisme i els esplais d'infants, de joves i de gent gran.
- Organitzar activitats lúdiques, culturals i esportives que fomentin el comerç local i de proximitat.
- Identificar col·lectius vulnerables de la comunitat que puguin estar aïllats i planificar activitats dirigides a ells de manera específica en diferents dies, horaris i espais per facilitar al màxim la seva presència.

Sostenibilitat i salut pública

- Dissenyar espais ambientalment sostenibles: prendre mesures contra la contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica, i també per mitigar els efectes contra el canvi climàtic.

- Habilitar zones per estacionar a l'entrada o la sortida del municipi.
- Vetllar per la fauna i la flora del territori.
- Habilitar espais per a gossos, protegir colònies de gats, etc.
- Crear espais per fer esport a l'espai públic, campanyes de prevenció de malalties, donacions de sang...

Autorealització

- La ciutadania ha de poder millorar les seves aspiracions personals. Cal oferir espais per exposar obres d'art, activitats musicals, presentacions de llibres, bicicletades, tallers i cursos.

Bibliografia

BRANTINGHAM, P. J.; BRANTINGHAM, P. L. *Environmental Criminology*. Illinois: Waveland Press Inc, 1981.

COZENS, P.; SAVILLE, G.; HILLIER, D. «Crime Prevention through Environmental Design: A Review and Modern Bibliography». *Property Management*, núm. 23 (2005), 5, p. 328-356.

CROWE, T. *Crime Prevention through Environmental Design*. 2a ed. Boston: Butterworth-Heinemann, 2000.

CROWE, T.; ZAHM, D. «Crime Prevention through Environmental Design». *Land Development*, p. 22-27.

GARRIDO, V; REDONDO, S. (2013). «Criminología ambiental». *Principios de criminología*. 4a ed. València: Tirant Lo Blanch.

GOLDSTEIN, H. *Problem-Oriented Policing*. Nova York: McGraw Hill, 1990.

GUILLÉN, F. (2020). «La falacia de la percepción objetiva y sus consecuencias». *The International e-Journal of Criminal Sciencies* [en línia]. <<https://ojs.ehu.eus/index.php/inecs/article/view/2148>>

JACOBS, J. *Muerte y vida de las grandes ciudades*. Madrid: Capitán Swing, 1961-2010.

JEFFERY, C. R. *Crime Prevention through Environmental Design*. Beverly Hills: Sage Publications, 1971.

NEWMAN, O. *Defensible Space: Crime Prevention through Urban Design*. Nova York: Macmillan, 1972.

RAU, M.; CARTES, I.; GATICA, F.; PASCOE, T. (2018) «Impact Evaluation of Situational Prevention Strategies and CPTED (Crime Prevention through Environmental Design) in Vulnerable Neighborhoods in Latin America». *Journal of Applied Security Research*. 13:4, p. 437-454.

SAN JUÁN, C.; VOZMEDIANO, L. *Guía de prevención del delito: seguridad, diseño urbano, participación y acción policial*. Barcelona: Bosch Editor, 2021.

SORIANO-MONTAGUT JENÉ, L. «La seguretat en la planificació urbanística i el disseny dels espais públics». *Apunts de Seguretat*, juliol 2010, núm. 7 (2010).

STANGELAND, P.; GARRIDO DE LOS SANTOS, M. J. *El mapa del crimen*. València: Tirant lo Blach, 2004.

VAN SOOMEREN, P. «Prevenció de la delinqüència mitjançant el disseny ambiental i mitjançant l'espai urbà i arquitectònic». *Revista Catalana de Seguretat Pública*, núm. 9 (2001).

VOZMEDIANO SANZ, L.; SAN JUAN GUILLEN, C. *Criminología ambiental*. Barcelona: Editorial UOC, 2020.

WILSON, J. Q.; KELLING, G. L. «Broken Windows». A: *The Atlantic Monthly* (març 1982, p. 29-38). Versió traduïda al castellà a ORTIZ DE URBINA, I.; PONCE, J. (ed.). *Convivencia ciudadana, seguridad pública y urbanismo. Diez textos fundamentales del panorama internacional*. Barcelona: Fundación Democracia y Gobierno Local. Diputació de Barcelona, 2008, p. 307-325.

Referències legislatives

Catalunya. Llei 4/2003, de 7 d'abril, d'ordenació del sistema de seguretat pública de Catalunya. DOGC, 15/04/2003, núm. 3865.

Catalunya. Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme. DOGC, 05/08/2010, núm. 5686.

Catalunya. Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme. DOGC, 24/07/2006, núm. 4682.

Catalunya. Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes. DOGC, 23/07/2015, núm. 6919.

Catalunya. Llei 9/2003, del 13 de juny, de la mobilitat. DOGC, 27/06/2003, núm. 3913.

Catalunya. Acord GOV/127/2014, de 23 de setembre, pel qual s'aprova el Pla d'actuació per a la millora de la qualitat de l'aire a les zones de protecció especial de l'ambient atmosfèric. DOGC, 26/09/2014, núm. 6714.

Catalunya. Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic. DOGC, 03/08/2017, núm. 7426.

Espanya. Llei 7/2021, de 20 de maig, de canvi climàtic i transició energètica. BOE, 21/05/2021, núm. 121, p. 62009-62052.

Unió Europea. Comitè Europeu de Normalització (CEN). CEN/TR 14383 2: 2007, Prevention of Crime / Urban Planning and Building Design / Part 2: Urban Planning. Data de publicació: 20/07/2011.

International Organization for Standardization (ISO). ISO/TC 92, de seguretat i resiliència. Comitè format l'01/01/2015.

International Organization for Standardization (ISO). ISO 22341:2021, of Security and Resilience / Protective Security / Guidelines for Crime Prevention through Environmental Design (CPTED). Publicat el 07/01/2021.

Fa anys que la criminologia i altres disciplines han plantejat la necessitat d'una aproximació i un tractament transversal de la seguretat amb múltiples actors.

Entre les aproximacions transversals més estructurades, trobem la Prevenció del delictes a través del disseny ambiental (CPTED en les seves sigles en anglès), que, en el fons, és una resposta a les qüestions plantejades per la criminologia ambiental a través del coneixement sobre com l'entorn (el medi) condiciona la seguretat (i la delinqüència) i quines metodologies cal dissenyar i utilitzar per treballar en aquest camp d'una manera eficaç. Tot i que en un primer moment es va centrar en el disseny dels espais físics, posteriorment va incloure aspectes socials relacionats amb els moviments i les activitats que la població hi duu a terme, elements indispensables per incidir en la seguretat dels espais.

La Diputació de Barcelona, en col·laboració amb l'Associació Catalana per a la Prevenció de la Inseguretat a través del Disseny Ambiental (ACPIDA), edita aquesta guia amb l'ànim de difondre aquesta filosofia dins el món municipal. La publicació vol ser una eina útil per explicar com es poden aplicar els principis del disseny ambiental en la prevenció de les conductes delictives. Redactada amb un llenguatge clar i plena d'exemples reals basats en bones i males praxis, la guia pretén ser un element de referència per a tots els estaments implicats en el disseny urbanístic.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Presidència

Gabinet de Prevenció i Seguretat
Carrer Còrsega, 300
08008 Barcelona
Tel .: 934 022 81
gb .p .seguretat@diba .